

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**ЩОДО РОБОТИ
З ПАЦІЄНТАМИ-
ВЕТЕРАНАМИ
ТА УЧАСНИКАМИ
БОЙОВИХ ДІЙ**

Ці методичні рекомендації є результатом співробітництва трьох організацій: INGENIUS, Veteran Hub та IREX. Матеріали та використана інформація базуються на досвіді, знаннях і висновках попередньої діяльності групи українських експертів. Ми вдячні всім за значний внесок та продуктивну роботу.

Ці методичні матеріали було розроблено та опубліковано в рамках проекту IREX «Програма реінтеграції ветеранів».

Зміст

Вступ. Ветерани та учасники бойових дій: ситуація в Україні	vii
---	-----

БЛОК 1: ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ, ПСИХІЧНА ТА НЕВРОЛОГІЧНА ПАТОЛОГІЯ 1

1. Діалог з пацієнтом	1
2. Особливості роботи з пацієнтами, які мають ознаки психічних розладів	7
I. Робота із особами, які страждають на посттравматичний стресовий розлад	7
II. Пацієнти з депресією	11
III. Пацієнти з біполярним афективним розладом	17
IV. Пацієнти з порушеннями сну	19
V. Пацієнти, які мають ознаки тривожних розладів	22
VI. Особливості спілкування з ветеранами, які мають проблеми із психічним здоров'ям	24
VII. Зловживання алкоголем та наркотичними речовинами	25
A. Алкогольна залежність	25
B. Наркотична залежність	26
C. Контактні дані організацій	28
3. Неврологічна патологія. Хронічний біль різного генезу	32
I. Головний біль	32
A. Первинний головний біль	33

B. Вторинний головний біль	35
C. Головний біль після ЧМТ	36
II. Біль в спині	37
III. Фантомний біль після ампутації	39

БЛОК 2: ТЕРАПЕВТИЧНА ПАТОЛОГІЯ 42

1. Порушення слуху	42
I. Зниження та втрата слуху	42
A. Травми та втрата слуху	44
II. Шум у вухах	45
2. Захворювання шлунково-кишкового тракту	49
I. Закреп	50
II. Діарея	51
III. Диспепсія	51
IV. Гастроезофагеальна рефлюксна хвороба	53
V. Некардіальний біль у грудях	53
VI. Синдром подразненого кишківника (СПК)	44
VII. Інфекції	55
VIII. Гепатит	55
A. Гепатит А	57
B. Гепатит В	57
C. Алкогольний гепатит	58
IX. Панкреатит	59

V	ЗМІСТ
X. Травматичні пошкодження ШКТ	60
XI. Гастрит	61
XII. Виразкова хвороба	62
3. Захворювання серцево-судинної системи	66
I. Гіпертонічна хвороба	67
II. Атеросклероз та ішемічна хвороба серця	69
III. Інфаркт міокарда	72
IV. Запальні захворювання серця (перикардити, міокардити, ендокардити)	74
V. Кардіоміопатії	77
4. Травми та хвороби опорно-рухової системи	80
I. Наслідки переломів	80
II. Ушкодження м'язів	81
III. Ушкодження сухожиль	82
IV. Ушкодження нервів	83
V. Остеоартроз	83
5. Інфекційні захворювання	86
I. ВІЛ/СНІД	86
II. Туберкульоз	88
III. Коронавірусна хвороба (Covid-19)	89
БЛОК 3. ХВОРОБИ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ	90
1. Спілкування з пацієнтом та особливості збору анамнезу	90

ЗМІСТ	VI
2. Хронічні інфекції у жінок та чоловіків і їх ускладнення	94
I. Гонорейна інфекція	95
II. Хламідійна інфекція	95
III. Трихомоніаз	96
3. Запальні захворювання органів тазу у чоловіків	97
I. Хронічний бактеріальний простатит	97
II. Хронічний простатит/синдром хронічного тазового болю	98
4. Запальні захворювання органів тазу у жінок	98
5. Віддалені ускладнення травм сечостатевої системи	100
6. Гіперпролактинемія	101
7. Жіноче репродуктивне здоров'я	102